

ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

**ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.**

НА ДОПОМОГУ МОЛОДОМУ НАУКОВЦЮ

Рекомендаційний список літератури

(з фондів Наукової бібліотеки Державного податкового університету
та з ресурсів відкритого доступу).

Ірпінь

2023

Вступ

Сучасний етап науково-технічного розвитку суспільства висуває нові, набагато вищі вимоги до творчого потенціалу фахівців, що передбачає володіння новими науковими методами, вміння орієнтуватися в потоці наукової інформації, знаходити найраціональніші конструкторські, технологічні й організаційні рішення. Перед фахівцями різних напрямів підготовки все частіше постають завдання, які вимагають, окрім фахової кваліфікації, знання методів опрацювання результатів спостережень, планування експериментів, математичних методів моделювання та оптимізації процесів дослідження. Отже, сучасний фахівець повинен мати не тільки глибоку професійну підготовку, а й певний обсяг знань у галузі наукових досліджень, що передбачає засвоєння методологічних засад наукової праці, уміння збирати і опрацьовувати інформацію, розробляти програми наукових досліджень, аналізувати одержані результати та оформляти їх у вигляді наукового звіту.

Поряд із практичними вміннями здійснювати наукове дослідження, необхідною умовою ефективної та успішної наукової діяльності є готовність особистості до науково-дослідної роботи, її пошукова активність, продуктивна дослідницька поведінка, стійке прагнення до творчого наукового пошуку та комплекс індивідуально-психологічних і характерологічних особливостей, що забезпечить високу ефективність її професійного функціонування.

Мета пропонованого рекомендаційного списку літератури полягає у висвітленні методикоорганізаційних засад науково-дослідної діяльності, що сприятиме орієнтації в складному процесі наукового дослідження.

Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с. – Режим доступу: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/vajinskii-posibnyk.pdf>

В навчальному посібнику висвітлено основні питання методики та організації науково-дослідної діяльності. Викладено поняття, принципи, особливості планування, методи, структуру і технології теоретичних та експериментальних досліджень. Акцентовано на системному підході як напрямі наукового пізнання і соціальної практики. Значну увагу приділено питанням психології наукової діяльності, етики наукових досліджень, розвитку науково-творчого потенціалу особистості. В посібнику докладно охарактеризовано вимоги до написання та захисту магістерських кваліфікаційних робіт. Узагальнено понятійний апарат науковця-початківця. Передбачено контрольні запитання для самоперевірки отриманих знань. У додатках подано орієнтовну програму навчальної дисципліни «Методика та організація наукових досліджень», наведено приклад обґрунтування науково-дослідної розробки. Адресований студентам, магістрантам технічних та гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. Прислужиться викладачам, аспірантам, молодим науковцям.

Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень [Електронний ресурс] : посібник / О. І. Гуторов / Харк. нац. аграр. ун-т. – Х. : ХНАУ, 2017. – 57 с. – Режим доступу: [http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/5777/1/Методологія%20та%20організація%20науковиx%20досліджень.%20Посібник.pdf](http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/5777/1/Методологія%20та%20організація%20наукових%20досліджень.%20Посібник.pdf)

Викладено методологію та організацію проведення наукового дослідження на всіх його етапах, починаючи з постановки завдання і закінчуючи формулюванням висновків та публікацією основних результатів у вигляді звітів, наукових статей, презентацій на наукових форумах.

Окремі розділи присвячено науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти, її структурі, змісту і формам; підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру. Розкрито методiku написання, оформлення й захисту дисертаційних робіт. Рекомендовано здобувачам вищої освіти, аспірантам, а також усім, хто цікавиться методологією та організацією наукових досліджень.

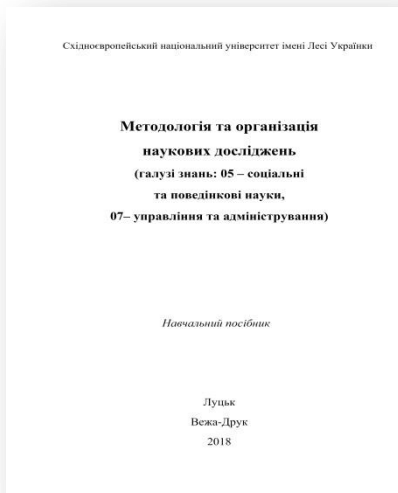
Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посіб. – Київ : Кондор, 2009. – 206 с. – Режим доступу: https://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/kryshelnytska_metod_org_nayk_dosl.pdf

У навчальному посібнику розглянуто історію становлення та розвитку науки, організацію та методологію наукових досліджень, вибір теми, збір інформації та надання основних рекомендацій щодо проведення наукових досліджень студентами. Для студентів, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів та здобувачів, які займаються науковою роботою.

Медвідь В. Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. Ю. Медвідь, Ю. І. Данько, І. І. Коблянська. – Суми : СНАУ, 2020. – 220 с. – Режим доступу: https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf

Навчальний посібник побудовано з урахуванням вимог програми дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень". Він містить навчально-тематичні плани, навчально-методичні матеріали, лекційні матеріали в конспектно-схематичному вигляді, тлумачний словник термінів, перелік питань та тестові завдання для поточного та підсумкового контролю знань, список рекомендованої літератури.

Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець [та ін.] ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 220 с. – Режим доступу:

https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/16477/1/MOND_2018_posibnyk.pdf

У навчальному посібнику розглянуто роль і місце науки в еволюції суспільства, закономірності розвитку науки, організацію та шляхи забезпечення наукових досліджень. Задання для індивідуальної й практичної роботи, наведена рекомендована література сприятимуть глибшому засвоєнню студентами ґрунтовних знань, будуть корисними для самостійного поглибленого вивчення дисципліни. Посібник призначений для студентів галузі знань: 05 - соціальні та поведінкові науки, 07 - управління та адміністрування, аспірантів, здобувачів, докторантів, викладачів і всіх тих, хто займається науковою діяльністю.

Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень / А. Конверський. – К. : ЦУЛ, 2019. – 352 с.

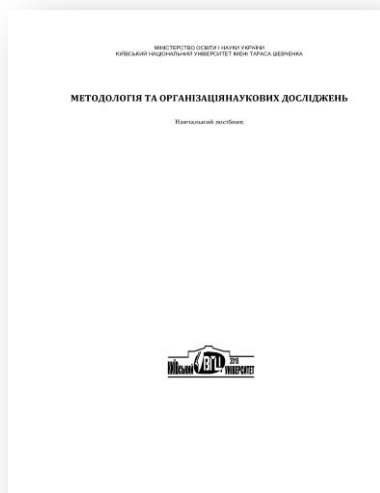

У навчальному посібнику висвітлені теоретичні засади методології науково-дослідної діяльності, а також надані конкретні рекомендації щодо виконання окремих видів наукових, навчально-дослідних, дисертаційних та інших робіт. Розглянуто роль науки і наукових досліджень у сучасному світі, питання технології виконання наукового дослідження студентами і молодими науковцями, докладно охарактеризовано окремі види кваліфікаційних робіт студентів і курсантів (курсові, бакалаврські, магістерські дипломні роботи), а також вимоги й

основні правила їх написання та захисту. Окремі розділи присвячені науково-дослідній роботі студентів, її структурі, змісту і формам, підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру. Методика

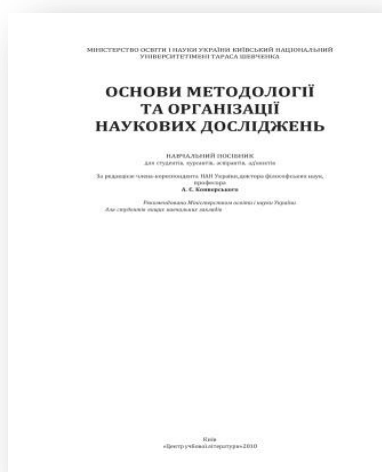
написання, оформлення й захисту кандидатської та докторської дисертації розкрита в останньому розділі. Для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнтів, докторантів вищих навчальних закладів та всіх, хто цікавиться основами методології наукових досліджень.

Методологія та організація наукових досліджень [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко [та ін.] ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. – 607 с. – Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>

Розглянуто роль науки і наукових досліджень у сучасному світі та питання технології виконання наукового дослідження студентами і молодими науковцями. Докладно охарактеризовано проблеми, що пов'язані з методологією та організацією науково-дослідницької діяльності: визначення об'єкта і предмета, методології і методів дослідження, способи збирання інформації, оформлення результатів наукових пошуків у вигляді наукових, магістерських робіт, тез, статей, монографій. Для студентів, докторантів, молодих учених та всіх, хто цікавиться основами методології наукових досліджень.

Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'ютантів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.

У навчальному посібнику висвітлені теоретичні засади методології науково-дослідної діяльності, а також надані конкретні рекомендації щодо виконання окремих видів наукових, навчально-дослідних, дисертаційних та інших робіт. Розглянуто роль науки і наукових досліджень у сучасному світі, питання технології виконання наукового дослідження студентами і молодими науковцями, докладно охарактеризовано окремі види кваліфікаційних робіт студентів і курсантів (курсіві, бакалаврські, магістерські дипломні роботи), а також вимоги й

основні правила їх написання та захисту. Окремі розділи присвячені науково-дослідній роботі студентів, її структурі, змісту і формам, підготовці наукових і науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру. Методика написання, оформлення й захисту кандидатської та докторської дисертації розкрита в останньому розділі.

Для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів, докторантів вищих навчальних закладів та всіх, хто цікавиться основами методології наукових досліджень.

Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. – 2-е вид., перероб. і допов. – Київ : Знання, 2007. – 317 с.

У підручнику розкриваються особливості науково-дослідної роботи як головного джерела набуття, примноження, оновлення людських знань, продуктивної сили, що суттєво впливає на соціально-економічний розвиток країни. Висвітлено найважливіші підходи до формування особистості вченого, оптимальної організації його праці. Значне місце відведено основам методології досліджень, типології методів наукового пізнання, розкриттю основних способів і прийомів емпіричного та теоретичного рівнів дослідження, технології їх практичного використання у науковій діяльності. Книга містить інформаційно-аналітичні, довідкові, науково-методичні матеріали та глосарій. Для студентів, що навчаються за програмою магістрів, аспірантів, викладачів економічних дисциплін та науковців.

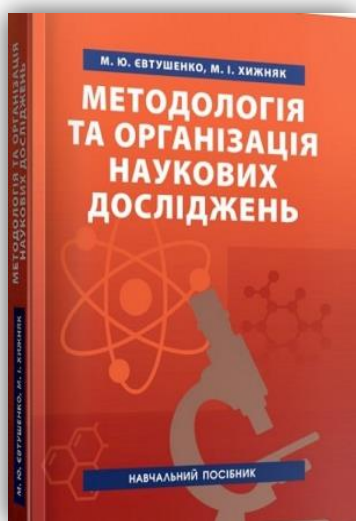
Бочелюк В. Й. Методика та організація наукових досліджень з психології" / В. Й. Бочелюк. – К. : ЦУЛ, 2008. – 356 с.

В навчально-методичному посібнику розкрито соціально-психологічне визначення науки, сутність, роль, функції науки й наукових досліджень у суспільному житті, їх взаємозв'язок із практикою. Розглянуто основні поняття, зміст і функції науки, форми її організації та управління. Представлено

методологічні основи наукового дослідження в га-лузі психології. Висвітлено питання організації та проведення наукового дослідження і його інформаційного забезпечення. Розглянуто особливості творчої праці в дослідницькій діяльності, етичні норми і цінності науки. Навчально-методичний посібник розкриває особливості організації та проведення психологічних наукових досліджень, написання та оформлення наукових робіт, правову сутність інтелектуальної власності. Посібник призначено для викладачів, студентів, магістрів та аспірантів.

Євтушенко М. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч. посіб. / М. Євтушенко, М. Хижняк. – К. : ЦУЛ, 2019. – 350 с.

У навчальному посібнику викладено матеріали, які стосуються методології дослідження якості води та екологічного стану водойм комплексного і рибогосподарського призначення з застосуванням фізико-хімічних та біологічних методів. Значна увага приділена методології здійснення екологічної експертизи та прогнозування екологічного стану водойм за впливу антропогенних чинників та гідротехнічного будівництва. В посібнику також представлено інформаційний

матеріал, який стосується методології дослідження процесів формування та управління якістю води. Для студентів вищих аграрних закладів освіти III - IV рівнів акредитації за напрямом «Водні біоресурси та аквакультура».

Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для студентів економічного факультету спеціальності 8.03050501 «Управління персоналом і економіка праці» галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» / укладач Олійник Н. Ю. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. – 105 с.

Навчально-методичний посібник охоплює програму вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень»

складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра.

Представлено зміст теоретичної підготовки, розробки практичних занять, питання самостійної роботи студентів, а також тези лекцій для оволодіння студентами уміннями методики та організації наукової діяльності для забезпечення професійної соціалізації як дослідників на студентському рівні. Призначений для викладачів і студентів економічного факультету освітньо-професійної підготовки магістра за спеціальністю 8.03050501 «Управління персоналом і економіка праці» галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво».

Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посіб. / за ред. А. А. Мазаракі. – 2-е вид, допов. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 296 с.

У книзі розглянуто теоретичні основи і методологію економічних наукових досліджень, процес їх здійснення та обґрунтування вибору методу дослідження з ілюстрацією застосування на прикладах реальних ситуацій в економічній, фінансовій, аудиторській, бухгалтерській, маркетинговій та управлінській дослідницькій практиці. Висвітлено питання щодо інформаційного й організаційного забезпечення наукового дослідження, основних сучасних інструментів ресурсного наповнення, апробації отриманих результатів. Призначено для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» напрямів підготовки у галузях знань «Менеджмент і адміністрування», «Економіка і підприємництво».

Зарубіжні наукові та освітні програми для молодих учених економічних спеціальностей / О. Б. Мрихіна, В. М. Чубай, М. Б. Найчук-Хрущ [та ін.] ; Мін-во освіти і науки України ; Нац. ун-т "Львівська політехніка". – Львів: вид-во Львівської політехніки, 2014. – 228 с. – (Б-ка молодого вченого ; Вип. 1)

У книзі розглянуто можливості українських молодих учених економічних спеціальностей реалізувати освітні, наукові та дослідницькі ініціативи у зарубіжних закладах науки і освіти, проаналізовано

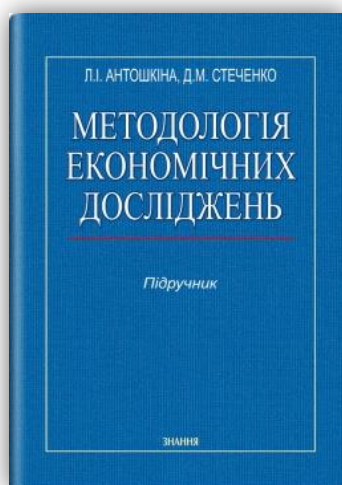
окремі програми підтримки молодих науковців у розрізі країн світу, розроблено рекомендації щодо дотримання вимог та врахування особливостей установ, які приймають українських молодих науковців, а також систематизовано інформацію про світові організації, що надають підтримку молодим ученим економічних спеціальностей.

Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень : навч. посіб. / В. Г. Бодров, Л. Л. Лазебник, С. В. Онишко [та ін.] ; Ун-т держав. фіскал. служби України ; за заг. ред О. А. Шевчука. – Ірпінь : ВПЦ УДФСУ, 2020. – 324 с. – (Податкова та митна справа в Україні ; Т. 154).

У навчальному посібнику розглядаються питання методології та інструментального забезпечення організації наукових досліджень. Розкривається сутність загальних методів наукових досліджень, детально розглядається зміст спеціальних методів наукових досліджень, надається характеристика складових інформаційного простору наукових досліджень з корисними посиланнями для їх використання, висвітлюються питання загальної організації наукового дослідження та особливості проведення навчальної та кваліфікаційної наукової роботи.

Для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти.

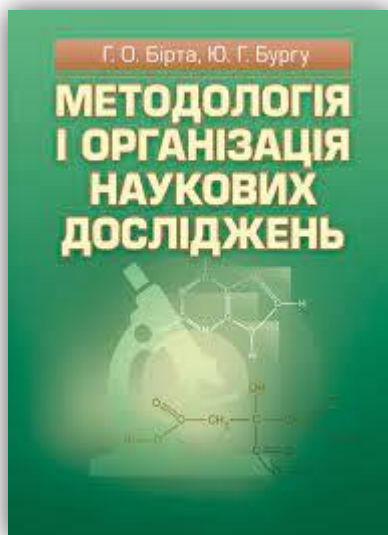

Антошкіна Л. І. Методологія економічних досліджень : підручник / Л. І. Антошкіна, Д. М. Стеченко. – Київ : Знання, 2015. – 311 с.

У підручнику розкрито основи науково-дослідної роботи як головного джерела набуття, примноження, оновлення людських знань, продуктивної сили, що суттєво впливає на соціально-економічний розвиток країни. Висвітлено найважливіші підходи до формування особистості вченого та використання наукових знань. Значне місце відведено основам методології досліджень, підходам, типології і сутності методів наукового пізнання, розкриттю основних способів і прийомів емпіричного й теоретичного дослідження на різних рівнях, технологіям їх практичного використання у науковій діяльності.

Книга містить інформаційно-аналітичні, довідкові, навчально-методичні матеріали та глосарій.

Для студентів, що навчаються за програмою магістрів, аспірантів, викладачів економічних дисциплін та науковців.

Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу. – Київ : ЦУЛ, 2014. – 142 с.

У посібнику узагальнена і систематизована вся необхідна інформація, пов'язана з виконанням будь-яких наукових робіт. Викладено проблеми, що виникають при написанні, від вибору теми роботи до її захисту, наведені найбільш раціональні способи їх подолання. Систематизовані норми, правила, вимоги щодо оформлення текстових наукових робіт, які є загальними, універсальними незалежно від профілю навчального закладу. В концентрованій, зручній для сприйняття формі приводяться найбільш важливі відомості про порядок та правила підготовки і захисту письмових робіт. Посібник розраховано на студентів навчальних закладів III-IV рівнів акредитації з напрямку підготовки «Товарознавство і торговельне підприємництво», а також для аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів.

Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 7-е вид., стер. – Київ : Знання, 2011. – 310 с.

Розглядається коло проблем, пов'язаних з організацією та методикою науково-дослідницької діяльності: вибір теми, визначення об'єкта і предмета, методології і методів дослідження, оформлення результатів наукових пошуків у вигляді рефератів, курсових, дипломних робіт, доповідей, статей, монографій, кандидатських і докторських дисертацій та авторефератів. Наведено основні вимоги

Міністерства освіти і науки України до курсових, дипломних та магістерських робіт, а також вимоги ВАК України до дисертацій та авторефератів.

Для студентів, аспірантів, докторантів, здобувачів наукових ступенів, викладачів. Підручник може бути використаний у системі підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних кадрів.

Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / О. В. Колесников. – 2-е вид., виправ. та допов. – Київ:ЦУЛ, 2011. – 144 с.

Наукові дослідження є необхідною дисципліною при формуванні знань майбутніх спеціалістів будь-якої галузі. У посібнику надані основи методології, етапи, напрямки наукової творчості та логіки наукових досліджень. Навчальний посібник містить систематизований виклад основних положень з наукових та дослідницьких питань, які відповідають робочій програми з цієї дисципліни, а також розрахований на наукових спеціалістів, аспірантів та докторантів.

Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Київ : Алерта, 2019. – 492 с.

У навчальному посібнику розкрито основні елементи методики проведення досліджень у різних галузях науки. Висвітлено сутність науки та історію її розвитку, класифікацію наук і регулювання наукової діяльності як в Україні, так і за кордоном, питання підготовки та кваліфікації наукових кадрів. Подано методику підготовки тез наукової доповіді та написання наукової статті. Наведено вимоги до етики наукової діяльності, критерії оцінювання науковості роботи вченого.

Призначений для аспірантів, наукових працівників, викладачів, магістрів та студентів закладів вищої освіти, які здійснюють наукові дослідження.

Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. / Ю. І. Палеха, Н. О. Леміш. – Київ : Ліра-К, 2014. – 336 с.

У посібнику всебічно розглянуто основні засади науково-дослідної роботи. Наука подана як система уявлень про дійсність, висвітлено питання організації наукової діяльності, наведено структуру та класифікацію наук, розкрито основи методології науково-дослідної роботи, проаналізовано організацію наукових досліджень та їх інформаційне забезпечення, розглянуті питання підведення підсумків наукових досліджень, виокремлено організаційні аспекти наукової діяльності, вимоги до підготовки й оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт. Для керівників та працівників наукових установ, студентів вищих навчальних закладів, викладачів, аспірантів, усіх тих, хто займається науково-дослідною роботою.

Основы научно-исследовательской работы здобувачів вищої освіти за ступенями магістра та доктора філософії (спеціальність : 017 Фізична культура і спорт) : навч. посіб. / В. М. Костюкевич, О. А. Шинкарук, В. І. Воронова [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Костюкевича, О. А. Шинкарук. – Київ : КНТ, 2017. – 634 с.

У навчальному посібнику розкрито зміст і методику науково- дослідної роботи здобувачів вищої освіти за ступенями магістра та доктора філософії, схарактеризовано методи наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті, подано алгоритми написання кваліфікаційних наукових робіт. Для здобувачів вищої освіти за ступенями магістра та доктора філософії, викладачів вищих навчальних закладів і науковців.

Оспіщев В. І. Технологія наукових досліджень в економіці : навч. посіб. / В. І. Оспіщев, В. В. Кривошей. – Київ : Знання, 2013. – 255 с.– (Вища освіта ХХ століття).

У пропонованому навчальному посібнику висвітлено найважливіші сторони організації і проведення наукових досліджень у галузі економіки. Розкрито основи наукового пізнання, науки як системи знань, особливості організацій наукової творчості. Послідовно розглядаються етапи підготовки до наукового дослідження з економіки, проведення наукового дослідження, методологічні засади і методи наукових досліджень. Особлива увага приділяється основним економіко-математичним методам і методам прогнозування в науковому дослідженні, методам і моделям оформлення результатів, процедурам ухвалення рішень, визначенню ефективності і впровадженню результатів наукових досліджень. Висвітлення програмного матеріалу доповнюється контрольними запитаннями і завданнями. В кінці книги наведено термінологічний словник. Розраховано на студентів економічних спеціальностей, магістрантів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів. Книга буде корисною також молодим науковцям і економістам-практикам.

Укладач: *Фурман Наталія Петрівна*